

HET KONINKRIJK VAN GOD

Evangelische gemeente De Driehoek

18 januari 2006 - Hans Wulffraat

Het koninkrijk van God is het hart van Jezus' boodschap. Wij zijn burgers van dat koninkrijk. Maar wat bedoelde Hij nou precies met dat beeld? Je mist veel van Jezus' woorden, als je niets weet van de gedachten en dromen van Joden in zijn tijd. Daar zijn we begonnen: in het Oude Testament, en in de vreemde wereld van apocriefen en Dode Zee-rollen, van bijbelgeleerden, Zeloten en Essenen, valse Messiasen en would-be verlossers.

Jezus gebruikte woorden en beelden die zij kenden, maar gaf er een onverwachte wending aan. En de eerste (joodse) christenen volgden Hem na, vooral de hellenistische joden uit de diaspora (Stephanus). We zagen dat in het boek Handelingen de uitdrukking "het evangelie van het koninkrijk" de boodschap samenvat die de apostelen (dus ook Paulus) verkondigden.

Hoofdljn avond 5

Als je de synoptische evangeliën achter je laat, lijkt het wel alsof je in een andere wereld gekomen bent. De brieven en zelfs het vierde evangelie lijken nauwelijks over het koninkrijk te spreken. In ieder geval gebruiken ze de uitdrukking "koninkrijk van God" bijna niet. In de dertien brieven van Paulus komt ze maar veertien keer voor. Zo weinig dat kritische wetenschappers en journalisten hebben beweerd dat Paulus niet geïnteresseerd was in de prediking van Jezus, en dat niet Jezus maar Paulus de echte stichter van het Christendom is!

Hij zou helemaal niet geïnteresseerd zijn geweest in wat de echte Jezus leerde en hoe Hij leefde, maar zijn hele theologie alleen hebben gebaseerd op Jezus' dood en opstanding. Joodse geleerden beweren dat een Paulus die hoofdzakelijk een (juridische) rechtvaardiging door geloof leerde, helemaal geen echte jood (en zeker geen rabbijn) kan zijn geweest of niet wist waar hij het over had.

In deze vijfde avond zien we hoe er wel degelijk een duidelijke verbinding is tussen Jezus en Paulus. En dat Gods koningschap een veel grotere rol speelt in de brieven van Paulus dan de meesten van ons beseffen.

Niet geïnteresseerd in Jezus?

- 2 Kor 5:16 – "Jezus niet gekend naar het vlees" betekent niet dat Paulus niet geïnteresseerd was in de woorden en het leven van Jezus op aarde. Maar: vroeger had hij zijn menselijke gedachten over Jezus (een valse Messias); na zijn ontmoeting op de weg naar Damascus zag hij wie Jezus werkelijk was.

Jezus en Paulus geworteld in het jodendom

- De vier hoekstenen van het joodse wereldbeeld:
 - Monotheïsme (*Shema*): de ene God is Schepper en dus Heerser
 - Strijder
 - Herder
 - koningen in Israël plaatsbekleders in Gods koninkrijk, zonen Gods
 - uitverkiezing van Israël, verbond
 - de wet – huisregels van het verbond
 - tempel – centrum van het verbondsvolk
- De goede schepping is bedorven door de val van Adam

- Het zaad van Abraham zou goedmaken wat Adam bedorven had
- Israël licht en heil voor de volken
- Het beloofde land een bruggenhoofd van de nieuwe aarde
- Zegen en vloek in het verbond (Deut 27-30)
- Toenemende verwording, groeiende verwachting
 - In Dan 7:14 een nieuwe Adam?
- Uitwerking van de vloek: ballingschap
- Gedeeltelijk herstel en terugkeer
 - steeds sterkere hoop op een nieuwe hemel en aarde (apocalyptisch)
 - tegenwoordige vs toekomstige wereld/eeuw
 - koningschap voor Israël
 - Messias
 - uitstorting van de Geest
 - bekering van de volkeren
 - kosmische wonderen en tekenen
 - opstanding van de (rechtvaardige) doden
 - vernietiging van de goddelozen
- Steeds exclusivistischer
 - volkeren alleen nog “brandhout voor de hel”

Jezus' verrassende verkondiging

- Het koninkrijk is “al wel” en “nog niet”¹
 - werking/belofte van de Geest – *krachten van de toekomstige eeuw*^{Hebr 6:5}
 - opwekking van doden
 - koninklijke woorden en daden
 - verwarrende gelijkenissen (verborgenheid, groei, vermenging, tegenstand, oogst)
 - toekomstige eeuw: Matt 12:32; Marc 10:30 // Luc 18:30
 - wedergeboorte: Matt 19:28
- nadruk op feest i.p.v. oordeel en vernietiging²
- tafelgemeenschap met heidenen en zondaren³, waarschuwingen voor Israël⁴
- stelde zichzelf i.p.v. tempel als centrum van een nieuw volk
- kruisdood, opstanding en hemelvaart
 - Gethsémané: tegenbeeld van Adam

Prediking van de apostelen

- Het koninkrijk is “al wel” en “nog niet”
 - opstanding uit de doden en uitstorting van de Geest
 - uitkijken naar de toekomstige eeuw
 - Hand 3:19-21
- kritiek op tempel en priesterschap (Stefanus)
- tafelgemeenschap met heidenen
 - geloof in Jezus is volwaardig deelhebben aan het verbond
 - groeiend intern conflict en externe vervolging

¹ O.a. Marc 1:15 (*vervuld*); Matt 12:28; t.o. de zaligsprekingen, Onze Vader, Avondmaal.

² *Het aangename jaar des Heren* ... (Luc 4:18v); feesten, bruiloften, maaltijden i.p.v. vasten (Matt 9:14-15).

³ Matt 9:10-13; 11:18-19.

⁴ Luc 13:22-30//Matt 8:10-12; arbeiders in de wijngaard, de onrechtvaardige pachters, verloren en oudste zoon, de koninklijke bruiloft // Luc 14:15-24; geen toegang voor van zichzelf overtuigden, maar voor ‘kinderen’.

- Handelingen legt link tussen (vervolging van) Griekssprekende gelovigen en Saulus/Paulus
- Ontkwamen de apostelen en hun gemeenschap aan de vervolging omdat zij nog steeds de wet naleefden en in de tempel samenkwamen?
 - Ca. 64 AD werd Jakobus nog gerespecteerd als “rechtvaardige in Israël”

De prediking van Paulus

- Zag Jezus als de opgestane Heer op de weg naar Damascus.
- De kruisiging en opstanding van de koning zijn de beslissende overwinning. Als Hij was opgestaan, was de toekomstige eeuw aangebroken en mochten de volkeren het koninkrijk binnengaan. Dat was de speciale opdracht die Paulus kreeg: heraut van de Koning.
- Geloof in de opgestane Heer was/is erkenning van de Koning
 - *evangelie*: (1) in Jes 40-66 boodschap van einde aan ballingschap, (2) in Rome: de aankondiging van de geboorte, overwinning of intocht van een koning.
 - *gehoorzaamheid des geloofs* ^{Rom 1:5; 16:26}
- Paulus erkent Jezus als de ene ware God.
 - In 1 Kor 8:1-6 plaatst hij Jezus midden in een structuur die duidelijk parallel is met het *Shema* van Deut 6:4.
 - In Fil 2:5-11 plaatst hij Jezus in een citaat uit Jes 45:23 over de ene God.
 - In Kol 1:15-20 schrijft Paulus in de traditie van de joodse poëzie, maar nu met Jezus i.p.v. God als hoofdpersoon.
- Christus als laatste Adam herwint wat de eerste verloor
 - Rom 5:12-21
 - 1 Kor 15:22; 45-49
 - Fil 2:5-11
- De hele schepping wordt verlost van de gevolgen van de zonde, en vernieuwd
 - Rom 8:17-21
 - Zie ook Heb 2:8-9 en Open 21-22 (en alle aanhalingen van Psalm 8)
- Alles wordt aan Christus onderworpen
 - Efez 1:10 (straks); 1:20-22 (nu al)
 - 1 Kor 15:24
- Als alles aan Hem onderworpen is, zal Hij zich onderwerpen aan de Vader.
 - 1 Kor 15:24v
 - 1 Kor 15 is de climax van de brief, niet het zoveelste probleem in een reeks!
 - Zie eerdere verwijzingen in de brief naar de toekomstige eeuw, het koninkrijk en heersen met Christus
- Nu is de toekomstige eeuw al aangebroken, al is de volheid nog niet daar.
 - Rom 8:18v
 - Efez 1:21
 - 1 Kor 2:6v
 - Gal 1:4; 4:1, 24
- Jezus' opstanding is de eersteling van de grote oogst: de opstanding van alle gelovigen. De heilige Geest is een onderpand van onze erfenis, de nieuwe schepping.
 - Rom 8:11, 15v, 23
 - 2 Kor 1:22; 5:5
 - Efez 1:13-14

- God komt zijn beloften aan het uitverkoren volk na. Gelovigen uit de heidenen worden geënt in Israël.
 - Rom 9:6; 11:1, 29
 - Rom 11:17-21
- In Christus zijn gelovige joden en heidenen één nieuw volk.
 - Gal 6:16 (wie door geloof de Geest heeft, heeft de beloften van Abraham, 4:6)
 - Efez 2:11-13, 19 (*uitgesloten van het burgerrecht Israëls ... medeburgers*); 3:6
 - Fil 3:20-21, als troostende slotsom na een felle uitval tegen “broeders” die verdeeldheid zaaien op grond van vermeende joodse voorrechten
 - tal van bijbelse beelden voor Israël toegepast op de gemeente
 - *uitverkoren volk, koningen en priesters, bruid, eerstgeborenen, erfgenamen*
- Gelovigen uit de heidenen delen in het verbond door geloof in de Messias van Israël. *Werken der wet* (besnijdenis, voedselwetten, sabbat) blijven een huisregel voor joodse gelovigen, maar worden geen eis voor gelovigen uit de volken.
 - 1 Kor 11:25
 - 2 Kor 3:6
 - Zie ook de Hebreeënbrief en Openbaring
- Israël “naar het vlees” blijft Gods oogappel; er blijft uitzicht op een uiteindelijke bekering van “gans Israël”.
 - Rom 11:25-26
 - Evenals bij 1 Kor 15 geldt: Rom 9-11 (doorgezet in 14-15) is de climax van de brief, niet het zoveelste probleem in een reeks. Verbijsterend hoeveel commentaren deze hoofdstukken als een bijgedachte beschouwen, of zelfs helemaal overslaan!
- Paulus’ beschrijving van de gemeente als één nieuwe tempel, staat volledig in lijn met de daden van Jezus en de woorden van Stefanus. Bij zijn arrestatie is het opnieuw dit punt dat woede en haat oproept.
 - Hand 21:28
 - 1 Kor 3:16; 6:19;
 - Efez 2:14-22
- Messiasgelovige joden en heidenen zijn nu één nieuw volk in het koninkrijk van de Zoon, dat uiteindelijk (na de opstanding en het oordeel) overgaat in het eeuwige koninkrijk van de Vader.
 - tegenwoordig: Col 1:13; 4:11; Efez 5:5; Rom 14:17; 1 Kor 4:20
 - toekomstig: 1 Kor 6:9-10; 15:2, 50; Gal 5:21; 1 Thess 2:12; 2 Thess 1:5;
- Daarom moeten die twee groepen elkaar in liefde aanvaarden, in plaats van te veroordelen.
 - Rom 14:17; 15:1-13
- Het koninkrijk van Christus (incl. het duizendjarig rijk) hoort nog tot deze eeuw; het koninkrijk van de Vader tot de toekomstige eeuw.